

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/125/2024
Identifikačné číslo spisu: 4122205814
Dátum vydania rozhodnutia: 16.12.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:4122205814.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky Q. G., narodenej XX. H. XXXX, B. U. XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Jarmilou Funtovou, Nitra, Piaristická 2, a účastníkov konania 1/ N.. P. K., narodeného XX. B. XXXX, B., Š. XXXX/XX, zastúpeného združením Advokátska kancelária Humenská & Panasiuková, Nitra, Damborského 3, IČO: 42 332 711, 2/ LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Banská Bystrica, Námestie SNP 8, IČO: 36 038 351, 3/ Slovenský pozemkový fond, Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, o potvrdení vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o námietkach účastníka konania, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 10Vyd/1/2022, o dovolaní účastníka 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 21. februára 2024 sp. zn. 9Co/94/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) uznesením z 03. apríla 2023 č. k. 10Vyd/1/2022-134 I. odmietol námietky zapísaného vlastníka, II. potvrdil vydržanie vlastníckeho práva navrhovateľky k parcele registra „E“, ktorá sa nachádza v katastrálnom území B.É. U. a je zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX parc. č. XXXX/XX orná pôda o výmere 1 798 m² v podiele 1 k celku zapísaný pod B7 k 28. máju 2016 a III. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

1.1. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že navrhovateľka nadobudla vlastnícke právo k spornej parcele vydržaním, pretože jej matka Q. H. parcelu registra „E“ parc. č. XXXX/XX vo výmere 1 955 m² kúpila cca v roku 1970 od manželov Z. neperfektnou kúpnu zmluvou a v roku 2016 ju spolu s nehnuteľnosťami, ktorých bola výlučnou vlastníčkou alebo podielovou spoluvlastníčkou, darovala opäť neperfektnou darovacou zmluvou svojej dcére navrhovateľke, ktorá ju opatruje v starobe. Poukázal na to, že matka navrhovateľky od roku 1970 a navrhovateľka od roku 2016 užívali spornú parcelu nikým a ničím nerušené a so zreteľom na všetky okolnosti boli dobromyseľné v tom, že im patrí a to počas celej vydržacej doby. Užívali ju spolu s ostatnými parcelami, ktoré sú

záhradou a dvorom domu, ktorý matka navrhovateľky za pomoci svojho otca postavila, parcely si oplotili, sú opatrené uzamykateľnou bránou, a tak okrem nich k nim nemá nik iný prístup, pričom vo vzťahu k predmetným parcelám aj platili dane. Uvedené bolo preukázané nielen potvrdením JRD, ktoré súhlasilo s predajom pozemku, v tom čase evidovanom ako parc. č. XXXX/X lúka, za účelom rozšírenia stavebného pozemku, ale aj geometrickým plánom č. 762-269-69 z 22. októbra 1969, ktorý bol vyhotovený za účelom predaja tejto parcely, LV č. XXX pre katastrálne územie B. U., z ktorého vyplýva, že manželia C. si svoje vlastnícke právo k susediacim nehnuteľnostiam usporiadali a aj čestnými prehláseniami P. C.Á., ktorá potvrdila tvrdenia navrhovateľky. Súd prvej inštancie dodal, že tvrdenia navrhovateľky boli preukázané aj čestným prehlásením ďalšieho vlastníka susediacej nehnuteľnosti Y. Š., Y. Z., manželky vnuka manželov Z. a potvrdením obce Nové Sady. Všetky tieto listinné dôkazy jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti potvrdzujú, že navrhovateľka splnila všetky predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním k parcele registra „E“ parc. č. XXXX/XX orná pôda o výmere 1 798 m² v podiele 1 v pomere k celku zapísaný pod B 7 najneskôr k 28. máju 2016, kedy bol povolený vklad jej vlastníckeho práva k darovaným nehnuteľnostiam, pretože bola dobromyseľná tak, ako aj jej právna predchodkyňa, že im toto vlastnícke právo patrí a nerušene ju užívali počas celej vydržacej doby.

1.2. Súd prvej inštancie ďalej dôvodil, že aj z čestného prehlásenia P. C., Y. Z. a výpisu z listu vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie B. U. vyplýva, že právni nástupcovia po manželoch Z. s výnimkou N.. P. K., ktorý je nástupcom po jednej z ich dcér pani T. K., ich vlastnícke právo akceptovali a len zo skutočnosti, že v dedičských konaniach po manželoch Z. sa jeden z dedičov vzdal svojho podielu v prospech N.. K., neznamená, že vlastnícke právo navrhovateľky spochybnil. Napokon, aj samotný N.. P. K. potvrdil, že spornú parcelu v celom rozsahu užívala navrhovateľka, v užívaní ju nerušil a vlastnícke práva sa začal domáhať až po tom, ako ho oslovila navrhovateľka s návrhom na usporiadanie vlastníctva. Skutočnosť, že N.. P. K. je evidovaný ako spoluvlastník druhej 1-iny podielu na spornej parcele, pretože mu ju darovala jeho matka, ktorá ju zdedila po svojich rodičoch spolu s podielom, ktorého sa vzdal v jej prospech ďalší dedič, pretože navrhovateľka kúpnu zmluvu nepredložila na zavkladovanie, neznamená, že je vlastníkom tohto podielu. Keďže z geometrického plánu a aktuálnej katastrálnej mapy vyplýva, že parcela „C“ č. XXXX/XX a sporná parcela „E“ č. XXXX/XX spolu susedia a zapísaný vlastník nespochybnil, že sú súvislým pásom pôdy bez oplotenia, tvrdenia navrhovateľky, že vzhľadom k väčšej výmere parcely č. XXXX/XX nepostrehla, že parcela č. XXXX/XX nie je vysporiadaná, a preto nie je zahrnutá ani v darovacej zmluve, nepovažoval za pochybné, tak ako namietal N.. P. K.. O trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolania navrhovateľky i účastníka konania 1/ uznesením z 21. februára 2024 sp. zn. 9Co/94/2023 rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o odmietnutí námietok zapísaného vlastníka zrušil a vo výrokoch II. a III. potvrdil. Zároveň vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení s poukazom na účel konania o vydržanie v zmysle § 359a a nasl. CMP konštatoval, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď odmietol námietky účastníka 1/ ako zapísaného vlastníka. Prítom zhodne s prvoinštančným súdom dospel k záveru, že námietky podané účastníkom 1/ nepochybne obsahovali zákonom predpísané náležitosti a boli podané včas, a preto sa mal s ich nedôvodnosťou vypoariadať práve v odôvodnení rozhodnutia. Odvolací súd preto uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým odmietol námietky účastníka konania 1/, zrušil.

2.2. Pokiaľ išlo o výrok, ktorým súd prvej inštancie potvrdil vydržanie vlastníckeho práva navrhovateľky, odvolací súd dospel k záveru, že uznesenie v dostatočnej miere po právnej aj skutkovej stránke odôvodnil, keď uviedol svoje úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil a danú vec správne právne posúdil. Poukázal na to, že v odvolacích námietkach účastník konania 1/ ako zapísaný vlastník uviedol, že vlastnícke právo navrhovateľky, ako aj držba nemohla byť oprávnená, pretože sporná parcela nebola zmienená v inak riadne uzavretej darovacej zmluve medzi navrhovateľkou a jej matkou. V tomto smere odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie uviedol, že matka navrhovateľky užívala spornú nehnuteľnosť od roku 1970 a navrhovateľka od roku 2016. Matka navrhovateľky predmetnú parcelu

kúpila cca v roku 1970 od manželov Z. neperfektnou kúpnu zmluvou. Užívali ju so svojou dcérou spolu s ostatnými parcelami, ktoré sú záhradou a dvorom domu, ktorý matka navrhovateľky postavila za pomoci jej otca a ktoré sú oplotené, preto okrem nich nikto iný predmetné parcely nevyužíval. Dodal, že za pozemky platili riadne dane. Uvedené považoval zhodne so súdom prvej inštancie za preukázané potvrdením JRD z 13. februára 1969, ktoré súhlasilo s predajom pozemku, v tom čase evidovanom ako č. XXXX/X lúka, za účelom rozšírenia stavebného pozemku, a to nie len pre matku navrhovateľky, ale aj pre Š. C.. Uvedené bolo doložené geometrickým plánom č. 762-269-69 zameraného dňa 31. mája 1969. Tieto tvrdenia boli podľa odvolacieho súdu preukázané aj čestnými vyhláseniami P. C., Y. Š., Y. Z., manželky vnuka manželov Z. a aj potvrdením obce Nové Sady. Nepochybne uvedené potvrdila aj skutočnosť, že právni nástupcovia po manželoch Z., s výnimkou účastníka konania 1/, akceptovali vlastnícke právo navrhovateľky, pretože dedičské konanie iniciovali za účelom majetkového usporiadania v prospech navrhovateľky. Napokon, aj samotný N. P. K. potvrdil, že spornú parcelu v celom rozsahu užívala navrhovateľka, v užívaní ju nerušil a vlastníckeho práva sa začal domáhať až po tom, ako ho oslovila navrhovateľka s návrhom na usporiadanie vlastníctva. Pozornosti odvolaciemu súdu neušla ani tá skutočnosť, že otec matky navrhovateľky si podrobne viedol náklady s realizáciou stavby domu, z ktorého vyplýva, že za pozemok zaplatil sumu 1 250 Kčs.

2.3. Na doplnenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie v súvislosti s námietkou účastníka konania 1/, ktorou spochybnil existenciu kúpnej zmluvy, odvolací súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/139/2023 z 13. decembra 2023, v ktorom okrem iného rozobral podrobnejším spôsobom súdnu prax dovolacieho i ústavného súdu v súvislosti s otázkou, či môžu byť splnené podmienky vydržania aj bez existencie písomného nadobúdacieho úkonu; skonštatoval, že nedostatok právneho titulu pre účely vydržania sám o sebe nemôže zapríčiniť nedobromyseľnosť držiteľa, ale môže byť len jedným z dôkazov preukazujúcich oprávnenosť držby. To znamená, že pri posudzovaní dobromyseľnosti bude preto potrebné preukazovanie objektívneho presvedčenia o tom, že mu daná vec patrí a nemôže byť rozhodujúce, že nesplnil zákonné podmienky. Napokon, podľa odvolacieho súdu nebola dôvodná ani námietka účastníka konania 1/, ktorou namietal nepresvedčivosť a zmätočnosť rozhodnutia. V tejto súvislosti poznamenal, že uznesenie súdu prvej inštancie bolo riadne a vyčerpávajúco odôvodnené, pričom prvoinštančný súd použil celý rad právnych predpisov na zdôvodnenie svojich právnych záverov, v dôsledku čoho nebolo možné hovoriť o nepresvedčivosti pri rozhodovacej činnosti súdu.

2.4. Vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie o nepriznaní náhrady trov konania žiadnemu z účastníkov konania; zdôraznil, že v rámci rozhodovania o nároku na náhradu trov konania podľa CMP prichádza priznanie náhrady do úvahy len výnimočne, no podľa jeho názoru opodstatnená výnimočnosť alebo prípadná neprimeraná tvrdosť absentovala. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) v spojení s § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal účastník konania 1/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil ustanovením § 420 písm. f) CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces).

3.1. Namietal, že odvolací súd sa v rámci odôvodnenia nevysporiadal s viacerými podstatnými argumentmi spochybňujúcimi existenciu objektívneho presvedčenia na strane navrhovateľky ako držiteľky o tom, že držanú vec mohla nadobudnúť, resp. nadobudla poctivým spôsobom. Odvolaciemu súdu vyčítal, že sa vôbec nezaoberal námietkou, že sporná parcela č. XXXX/XX nebola v skutočnosti v predmetnej darovacej zmluve vôbec zmienená. Rovnako z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vôbec nevyplýva, či a do akej miery zväžil samotný fakt, že listinné dôkazy, ktorými navrhovateľka preukazovala kúpu spornej parcely v roku 1970 jej starým otcom, mohli preukazovať dobromyseľnosť iba ak vo vzťahu k jej právnym predchodcom, nijako však nemohli dokazovať oprávnenosť držby vo vzťahu k samotnej navrhovateľke. Konštatoval, že odvolací súd nevysvetlil, ktoré konkrétne dôkazy ho priviedli k záveru, že objektívne presvedčenie o vlastníctve veci u navrhovateľky považoval za dané.

Dovolaateľ napokon podrobil kritike taký postup súdu prvej inštancie, ktorý v rámci predbežného právneho posúdenia veci vyslovil, že nadobúdací titul, na základe ktorého mala navrhovateľka vstúpiť do držby, je sporný, ale následne bez vykonania akýchkoľvek nových dôkazov svoj deklarovaný právny názor nepredvídateľne zmenil a uzavrel, že navrhovateľka vstúpila do držby titulom darovania. Na základe uvedeného navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh na vydanie rozhodnutia o potvrdení vydržania vlastníckeho práva zamietne.

4. Navrhovateľka vo vyjadrení k dovolaniu súhlasila s odôvodnením napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu s tým, že nie sú dané dôvody podľa § 420 písm. f) CSP; výsledky vykonaného dokazovania jednoznačne preukázali splnenie podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva pozemku vydržaním - oprávnenosť a dobromyseľnosť držby ako vnútorné presvedčenie navrhovateľky, tak aj skutočnosti vonkajšieho sveta. Rovnako naplnila podmienku nerušenosti držby a jej trvania po dobu viac ako 10 rokov. Navrhla podané dovolanie zamietnuť.

5. Účastník konania 3/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že vzhľadom na ustanovenie § 359c ods. 2 písm. d) CMP sa ho predmet konania priamo netýka.

6. Účastník konania 2/ sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Dovolaateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia a nepredvídateľnú zmenu predbežného právneho posúdenia veci.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej

strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

16. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nedostatočne odôvodnené či nepreskúmateľné. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, na základe čoho dospel k záveru o potrebe potvrdenia prvoinštančného rozhodnutia.

16.1. Odvolací súd sa v odôvodnení po výpočte relevantných právnych noriem náležite zaoberal účelom a priebehom konania o vydržanie v zmysle § 359a a nasl. CMP. V tejto súvislosti sa primárne venoval výroku o odmietnutí námietok účastníka konania 1/, vo vzťahu ku ktorému konštatoval, že predmetné námietky obsahovali zákonom predpísané náležitosti a boli podané včas. Dodal, že ich nedôvodnosť mala byť obsahom odôvodnenia rozhodnutia. Pokiaľ súd prvej inštancie tieto námietky odmietol, odvolací súd jasne konštatoval, že nepostupoval správne.

16.2. Pokiaľ išlo o výrok, ktorým súd prvej inštancie potvrdil vydržanie vlastníckeho práva navrhovateľky, odvolací súd s poukazom na § 387 ods. 2 CSP dospel k záveru, že súd prvej inštancie napadnuté uznesenie v dostatočnej miere po právnej aj skutkovej stránke odôvodnil, keď uviedol svoje úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil a danú vec správne právne posúdil. Následne sa odvolací súd dôkladne zaoberal účelom inštitútu vydržania ako originálneho spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva, pričom svoje teoretické východiská oprel o judikatúru najvyšších súdnych autorít (II. ÚS 484/2015, 4Cdo/183/2020, 5Cdo/30/2010). V nadväznosti na to odvolací súd popísal jednotlivé skutkové okolnosti posudzovanej veci, z ktorých mal rovnako ako prvoinstančný súd za preukázané, že navrhovateľka nadobudla vlastnícke právo k spornej parcele vydržaním. V tejto súvislosti poukázal na viacero skutočností, ktoré mali dosvedčovať ním dosiahnutý záver:

A) matka navrhovateľky užívala spornú nehnuteľnosť od roku 1970 a navrhovateľka od roku 2016; B) matka navrhovateľky predmetnú parcelu kúpila cca v roku 1970 od manželov Z. neperfektnou kúpnou zmluvou; C) spornú nehnuteľnosť užívali spolu s ostatnými parcelami, ktoré sú záhradou a dvorom domu, ktorý matka navrhovateľky postavila za pomoci jej otca a ktoré sú oplotené, a preto okrem nich, nikto iný predmetné parcely nevyužíval; D) za pozemky platili riadne dane; E) potvrdenie JRD z 13. februára 1969, ktoré súhlasilo s predajom pozemku, v tom čase evidovanom ako č. XXXX/X lúka, za účelom rozšírenia stavebného pozemku; F) geometrický plán č. 762-269-69 zameraný 31. mája 1969; G) čestné vyhlásenia P. C., Y. Š., Y. Z., manželky vnuka manželov Z.; H) potvrdenie obce Nové Sady; I) právni nástupcovia po manželoch Z. s výnimkou účastníka konania 1/ akceptovali vlastnícke právo navrhovateľky, pretože dedičské konanie iniciovali za účelom majetkového usporiadania v prospech navrhovateľky; J) aj samotný N.. P. K. potvrdil, že spornú parcelu v celom rozsahu užívala navrhovateľka, v užívaní ju nerušil a vlastníckeho práva sa začal domáhať až po tom, ako ho oslovila navrhovateľka s návrhom na usporiadanie vlastníctva; K) otec matky navrhovateľky si podrobne viedol náklady v súvislosti s realizáciou stavby domu matky navrhovateľky, z ktorého vyplýva, že za pozemok zaplatil sumu 1 250 Kčs. So zreteľom na tieto skutočnosti odvolací súd vyvodzoval danosť dobrej viery navrhovateľky vo vzťahu k nadobudnutiu vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti vydržaním.

16.3. Odvolací súd napokon v súvislosti s námietkou účastníka konania 1/, ktorou spochybnil existenciu kúpnej zmluvy, poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/139/2023, podľa ktorého môžu byť splnené podmienky vydržania aj bez existencie písomného nadobúdacieho úkonu. Vo vzťahu k uvedenému doplnil, že nedostatok právneho titulu pre účely vydržania sám o sebe nemôže zapríčiniť nedobromyselnosť držiteľa, ale môže byť len jedným z dôkazov preukazujúcich oprávnenosť držby.

16.4. Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd neopomenul vziať do úvahy žiadnu z (rozhodných) skutočností, ktoré v konaní vo vzťahu k skúmaniu existencie predpokladov pre vydržanie vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, z akých dôvodov odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie (s ktorým tvorí kompletizujúcu organickú jednotu) a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že dovolateľ sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne

objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Neostáva preto nič iné, než konštatovať, že v prejednávanej veci boli z tohto pohľadu odvolacím súdom splnené ústavnoprávne nároky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

18. Dovolateľ ďalej namietal nepredvídateľnosť rozhodnutia prvoinštančného súdu, ktorý svoj pôvodne deklarovaný právny názor uvedený v rámci predbežného právneho posúdenia veci nepredvídateľne zmenil v konečnom rozhodnutí.

18.1. Prijatím Civilného sporového poriadku (účinného od 01. júla 2016) v záujme najmä zrýchlenia konania a zabráneniu prekvapivých súdnych rozhodnutí bol zavedený nový inštitút predbežného pojednania sporu, v rámci ktorého súd zistí splnenie procesných podmienok, prípadne prijme opatrenia na odstránenie nedostatkov a pokúsi sa o zmier. Ak sa spor nepodarí vyriešiť zmierom, súd uloží stranám povinnosti súvisiace s prípravou pojednávania, určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné a ktoré sú nesporné a ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná. Zároveň uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci a uvedie predpokladaný termín pojednávania. Dovolací súd poznamenáva, že zákonom je prezumovaná najmä fakultatívnosť predbežného pojednania sporu. Civilné sporové konanie nie je ovládané princípom tzv. legálneho poriadku, podľa ktorého by jednotlivé fázy konania obligatórne nasledovali v predpísanom poradí. Preto je i predbežné pojednanie sporu konštruované ako fakultatívna fáza sporu, ktorú súd môže a nemusí nariadiť podľa okolností konkrétnej prejednávanej veci.

18.2. Podľa § 181 ods. 2 CSP po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná a uvedie tiež svoje predbežné právne posúdenie veci, čo neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom pojednaní sporu.

18.3. Najvyšší súd rovnako už uviedol, že cieľom ustanovenia § 181 ods. 2 CSP je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je jeho cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv (7Cdo/111/2020, 1Obdo/92/2018, 2Obdo/56/2020).

18.4. V zásade platí, že postup súdu podľa § 181 ods. 2 CSP je pre strany sporu a ich zástupcov na základe uvedených úkonov predvídateľný a transparentný, avšak zároveň sa kladie väčší dôraz na zodpovednosť strany za jej vlastnú procesnú aktivitu a transparentné substancovanie skutkových tvrdení a dôkazných návrhov. To, že strana sporu predpokladá iné meritórne rozhodnutie ju nezbavuje povinnosti predložiť všetky potrebné dôkazy na preukázanie oprávnenosti a dôvodnosti uplatneného nároku. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že súd rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu (§ 215 ods. 1 CSP), berie do úvahy iba skutočnosti, ktoré vyšli najavo počas konania (čl. 11 ods. 4 CSP) a pri zisťovaní skutkového stavu vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti (§ 186 ods. 2 CSP). Súd pri výkone spravodlivosti nesmie byť obmedzovaný tak pôvodnými predbežnými závermi o skutkovej stránke veci, ako ani prípadným vlastným predbežným právnym posúdením (R 60/2021).

19. Najvyšší súd vychádzal zo zistenia, že na pojednávaní konanom 20. marca 2023 (č. l. 104 a nasl. spisu) súd prvej inštancie určil v zmysle § 181 ods. 2 CSP, že sú sporné tvrdenia navrhovateľky, či nadobudla vlastnícke právo vydržaním vzhľadom na to, že je sporný titul; tiež uviedol, že bude oboznamovať listinné dôkazy, ktoré budú sporné aj po tom, ako budú doručené protistrane. Napokon konštatoval, že predbežne právne posúdil vec tak, že námietky zapísaného vlastníka nie sú dôvodné

vzhľadom na listiny, ktoré predložila navrhovateľka, ktorými bolo preukázané, že jej právna predchodkyňa dobromyseľne vstúpila do držby spornej parcely a v konaní nebolo zatiaľ namietané, že by do držby dobromyseľne nevstúpila aj ona titulom darovania. Následne na pojednávaní konanom 03. apríla 2023 (č. l. 131 a nasl. spisu), po opätovnom vypočutí prítomných účastníkov konania oboznámil listinné dôkazy, poskytol účastníkom možnosť podať návrhy na doplnenie dokazovania a po prednese záverečných návrhov procesným uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené (§ 180 CSP). Na to vyhlásil rozhodnutie vo veci samej.

19.1. Sumarizujúc vyššie uvedené potom neobstojí kritika dovolateľa, že prvoinštančný súd porušil právo na predvídateľnosť rozhodnutia, či zákaz svojvoľného postupu súdu. Súd prvej inštancie postupoval podľa § 181 ods. 2 CSP, keď v závere prvého pojednávania určil, čo považuje za sporné a tiež, aký je jeho predbežný právny názor, čím v súlade so zákonom zameral procesnú aktivitu účastníkov konania na relevantné skutočnosti, a súčasne ich viedol už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Na ďalšom pojednávaní po opätovnom vypočutí účastníkov konania vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, pričom právny zástupca dovolateľa nemal ďalšie návrhy na dokazovanie, na čo súd prvej inštancie vyhlásil dokazovanie za skončené. V posudzovanom prípade dovolateľ nebol žiadnym spôsobom ukrátený o možnosť zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, navrhovať dôkazy, či na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy. To, že dovolateľ predpokladal iné meritórne rozhodnutie, ho nezbavilo povinnosti predložiť všetky potrebné dôkazy na preukázanie oprávnenosti a dôvodnosti uplatneného nároku a zároveň to nemalo žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia účastníka konania z jeho procesných práv, ktoré mu procesné kódexy priznávajú. Napokon, zo spisu nevyplýva, že by prvoinštančný súd zmenil svoje predbežné právne posúdenie veci, keďže už na prvom pojednávaní v rámci postupu podľa § 181 ods. 2 CSP vyjadril presvedčenie, že námietky zapísaného vlastníka (dovolateľa) nie sú dôvodné vzhľadom na listiny, ktoré predložila navrhovateľka, pričom v konaní nebolo zatiaľ namietané, že by do držby dobromyseľne nevstúpila aj ona titulom darovania.

19.2. Dovolací súd pre úplnosť uvádza, že ani v prípade zmeny právneho posúdenia (oproti predbežnému právnomu posúdeniu veci), ktoré je v konečnom dôsledku výhradne vecou konajúceho súdu (iura novit curia), nemôže dôjsť k porušeniu procesných práv strany sporu (účastníka konania). Zmena právneho posúdenia súdom prvej inštancie v rámci príslušného prvoinštančného konania stranu sporu (účastníka konania) totiž nediskvalifikuje z možnosti uplatňovať svoje procesné práva priznané jej Civilným sporovým (mimosporovým) poriadkom v ďalšom konaní pred odvolacím súdom (m. m. IV. ÚS 374/2022, č. 81/2022 Zbierky nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky). Na podklade uvedeného je potrebné aj túto argumentáciu dovolateľa vyhodnotiť ako nedôvodnú.

20. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namieta, že súdy nižších inštancií nesprávnym procesným postupom mu znemožnili uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP]. Dovolací súd preto dovolanie účastníka konania 1/ odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.